

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
1	0	Taakstelling gemeenschappelijke regelingen € 115.000	-	De gemeente krijgt te maken met een korting op het gemeentefonds. Het doel is om ook de eigen bijdrage van de gemeente aan de verschillende gemeenschappelijke regelingen te verminderen. De algemene denkwijze is een percentage (10%) per gemeenschappelijke regeling in mindering te brengen.	De gemeenschappelijke regeling zal een bezuiniging moeten gaan realiseren op de eigen bedrijfsvoering.	<ul style="list-style-type: none"> € 46.000 met ingang van 2016, door een lagere gemeentelijke bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) als gevolg van efficiencyvoordelen en het invoeren van de Drentse Maat. Er is nog geen draagvlak bij de gemeenschappelijke regelingen voor deze ombuiging. 	Het risico bestaat dat er binnen de GR-en geen overeenstemming wordt bereikt over de taakstelling. In dat geval zullen we moeten overwegen om deze ombuiging te laten vervallen. Binnen VDG-verband is hierover overleg gestart. Als definitief duidelijkheid is over de GR-en, zullen wij onze begroting hierop actualiseren.
2	0	Financieringsstructuur pensioenen wethouders € 45.000	Transformatie	Door het op alternatieve wijze financieren van de pensioenen van de wethouders kan mogelijk een structureel bedrag in de begroting vrijvallen. Daarnaast wordt nog onderzocht of er ruimte is binnen de hiervoor opgenomen begroting.	N.v.t.		
3	0	Kostenbesparing door digitalisering € 15.000	Transformatie	Er kan een kostenbesparing worden gerealiseerd door te digitaliseren. Het digitaliseren van het personeelsblad levert een besparing op van € 5.000. Ook zal de gemeentepagina worden gereduceerd. Dit levert een bedrag van € 10.000.	N.v.t.	Voor de gemeentepagina geldt dat er verwezen wordt naar publicaties van bekendmakingen, die digitaal te vinden zijn. Voorheen stond de publicatie volledig op de gemeentepagina. De opmaak van het personeelsblad is minder flexibel, waardoor 'het laten opmaken' goedkoper is en we hebben gekozen voor een andere kwaliteit papier.	Een deel van de burgers vindt de digitalisering geen prettige ontwikkeling. Op aanvraag wordt alsnog een publicatie op papier verstrekt.
4	0	Efficiency dienstverlening publiekszaken € 25.000	Differentiatie	Een bezuiniging wordt gerealiseerd door te kijken naar de meest efficiënte manier van dienstverlening, door de openingstijden voor de fysieke klantcontacten aan te passen. De dienstverlening zal meer op digitale wijze moeten gaan verlopen. Samenwerking met andere gemeenten zal ook worden onderzocht.	De zelfredzaamheid van burgers wordt gestimuleerd.	Deze ombuiging moet gerealiseerd zijn in 2017. We willen dit bereiken door digitale en plaatsafhankelijke dienstverlening. In 2016 zullen deze ontwikkelingen worden vertaald in een financiële ombuiging.	De dienstverlening van de gemeente zal meer digitaal dan fysiek plaatsvinden. Dit zal door een deel van de burgers als prettig worden ervaren en voor een deel van onze burgers als minder prettig. Dienstverlening binnen het gemeentehuis is op afspraak mogelijk.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
5	2	Aframen budget belijning en markering € 5.000	Aframen ruimte binnen bestaande budget	Binnen het budget is ruimte om € 5.000 af te ramen zonder consequentie. Na verwerken bezuiniging is het budget voldoende om de jaarlijkse donatie aan de Nationale Bewegwijzerings Dienst te doen (in stand houden ANWB borden). Daarnaast zijn dan voldoende middelen beschikbaar voor belijning en markering.	N.v.t.	Zoals we het begroot hadden is het uitgevoerd. De ombuiging is volledig gerealiseerd.	We kunnen met minder belijning toe door een evenwichtig straatbeeld in te richten.
6	2	Aframen budget berm en sloten in verband met aanbestedingsvoordeel € 20.000	Aframen ruimte binnen bestaande budget	Binnen het budget berm en sloten worden kosten gedekt voor het uitmaaien van sloten en berm en het onderhouden van berm. Bij het laatste contract zijn aanbestedingsvoorwaarden geboekt, waardoor het beschikbare budget naar beneden kan worden bijgesteld. In 2014 is de ruimte binnen het budget als gevolg van het aanbestedingsvoordeel ingezet voor het aanbrengen van grasstenen in de berm.	Er zullen geen grasstenen meer worden aangebracht.	Dit is gedaan door het slim aanbesteden een aantal jaren geleden. Het bestek loopt in 2015 af en wordt in 2016 opnieuw op de markt gezet. De ombuiging is volledig gerealiseerd.	We hebben geen grasstenen aangebracht. Onze berm en sloten lagen er, behoudens hele natte perioden goed bij.
7	2	Aframen budget onderhoud bruggen, tunnels en beschoeiing. € 10.000	Ander niveau	Binnen de verschillende budgetten voor onderhoud waterbouwkundige werken is, gelet op de huidige staat van de bruggen, de beschoeiing en het uitgevoerde onderhoud in de afgelopen jaren, ruimte om het budget te verminderen.	N.v.t.	De ombuiging is volledig gerealiseerd. Nader onderzoek in het kader van "Beheer en onderhoud openbare ruimte" heeft aangetoond dat de ombuiging teruggedraaid moest worden.	In 2015 heeft dit niet tot problemen geleid. Sinds de besluitvorming van december 2015 is het budget op het oude niveau.
8	2	Het budget voor gladheidsbestrijding wordt met € 15.000 verminderd.	Differentiatie	Dit budget wordt onder meer ingezet voor de inkoop van zout en de controle van het gladheidsmaterieel. Door vermindering van het budget wordt ingezet op gedifferentieerde bestrijding. Door gebruik te maken van meetpunten kan gericht worden gestrooid, minder ploegen, minder voertuigen. Voor 'normale' winters wordt verwacht dat de kosten binnen het budget blijven. In geval van een extreme winter kunnen de kosten voor gladheidsbestrijding niet binnen het budget worden opgevangen.	De gladheidsbestrijding komt niet in het geding, maatregel is gebaseerd op differentiatie.	Door gebruik te maken van meetpunten strooien we gedifferentieerd en alleen als het nodig is. Dat scheelt zout en uren en daarmee realiseren we deze taakstelling. De ombuiging is volledig gerealiseerd.	Dit heeft in 2015 niet tot problemen geleid.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
9	2	Afschaffen planmatig onderhoud toeristische fiets- en wandelpaden. € 4.000	Differentiatie	Er kan een bedrag van € 4.000 worden bezuinigd wanneer er niet meer planmatig onderhoud gepleegd wordt aan toeristische fiets- en wandelpaden. Er zal worden toegelegd op "brandjes blussen". Dat wil zeggen dat alleen gekeken wordt naar verkeersgevaarlijke situaties en situaties waarin een gereede kans bestaat op schadeclaims.	De gemeente heeft de doorgaande en toeristische fietspaden conform de BOR-systematiek voor elkaar. Voornamelijk de toeristische fietspaden hebben een boost gekregen in de afgelopen vijf jaar door planmatig het materiaal van schelpen paden te vervangen door milieuvriendelijker restmaterialen. Door deze bezuiniging zal het planmatig onderhoud verschuiven in de tijd.	Door omvormingen van schelpen fietspaden naar ander type, meer duurzame, constructies besparen we op onderhoud. De ombuiging is volledig gerealiseerd.	Dit heeft in 2015 niet tot problemen geleid.
10	2	Aanbestedingsvoordeel onkruidbestrijding op verharding. € 10.000	Aframen ruimte binnen bestaande budgetten	Binnen het budget onkruidbestrijding worden de kosten gedekt voor het op een milieuvriendelijke manier (zonder gif) onkruidvrij maken van de elementen verharding. Dit wordt gedaan op basis van een beeldkwaliteitsbestek, welke is aanbesteed in 2014. Deze aanbesteding heeft een aanbestedingsvoordeel opgeleverd, waardoor er binnen het bestaande budget ruimte is.	Er bestaat een kans dat er meer klachten binnenkomen, die een ambtelijke afhandeling vragen, omdat bij een nieuwe aanbesteding de kans bestaat dat het niveau naar beneden moet worden bijgesteld. De uitstraling blijft gelijk met het beeld van 2014.	In 2015 was dit geen probleem. De aannemer wil het contract echter niet verlengen. In de overeenkomst was wel de mogelijkheid opgenomen met twee jaar te verlengen. De ombuiging is voor nu volledig gerealiseerd. Het is afwachten wat de nieuwe aanbesteding oplevert.	In 2016 gaan we een viertal verschillende machines inhuren die we gaan proefdraaien. Dit past binnen het budget. Eind 2016 maken we een keus hoe we het in 2017 e.v. definitief gaan oppakken. We hebben ons BOR niveau gehaald in 2015.
11	2	Opheffen budget openbaar vervoer € 8.550	Aframen ruimte binnen bestaande budgetten	Opheffen budget voor onderhoud van de abri's. Het onderhouden van abri's is een verantwoordelijkheid van het OV-bureau.	N.v.t.	Abri's zijn provincie breed uitbesteed. Hebben we geen onderhoud meer aan. De ombuiging is volledig gerealiseerd.	Geen problemen, behoudens het onderhoud aan de abri in Tynaarlo, een monument.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
12	2	Verlagen BOR-niveau onderhoud wegen € 75.000	Verlagen niveau	Het uitgangspunt in het wegonderhoud is de BOR systematiek, waarbij er door de raad / college gekozen is voor het scenario basis (6). Het planmatig groot onderhoud zal achterwege blijven en er zal worden toegelegd op "brandjes blussen". Dit betekent dat er alleen gekeken wordt naar verkeersgevaarlijke situaties en situaties waarin gereede kans bestaat op schadeclaims. Dus geen deklagenbestekken, maar een bestek met kleinschalig werk.	De wegen in de gemeente gaan er na verloop van tijd minder goed uitzien. Dit kan extra klachten en schadeclaims tot gevolg hebben.	De ombuiging is volledig gerealiseerd. Nader onderzoek in het kader van "Beheer en onderhoud openbare ruimte" heeft aangetoond dat de ombuiging teruggedraaid moest worden.	In 2015 heeft dit niet tot problemen geleid. Sinds de besluitvorming van december 2015 is het budget op het oude niveau.
13	2	Aframen budget openbare verlichting € 20.000	Aframen ruimte binnen bestaande budgetten	Er is ruimte binnen het bestaande budget waaruit de kosten voor lichtmasten en de kosten voor daadwerkelijk elektriciteitsverbruik worden gedekt. Deze ruimte is ontstaan door gunstigere aanbestedingen en verlaging van het elektriciteitsverbruik als gevolg van gebruik van led-armaturen.	N.v.t.	Deze bezuiniging is gehaald.	Geen problemen in 2015.
14	2	Verminderen onderhoud lichtmasten € 20.000	Verlagen niveau	Het budget dat wordt verminderd dekt de kosten voor het onderhoud aan lichtmasten. Het gaat hierbij onder meer om het vervangen (bij schade), schilderen van lichtmasten en het plaatsen van led-armaturen. Er zal minder onderhoud worden gepleegd.	Stalen masten zullen minder vaak worden geschilderd. De aanblik van de masten zal hierdoor wat minder fraai zijn.	Deze bezuiniging is gehaald.	Geen problemen in 2015.
15	2	Aframen budget € 5.000	Differentiatie	Vanuit het beschikbare budget van bijna € 50.000 worden gevaarlijke verkeerssituaties aangepakt en worden VRI's (verkeersregelininstallaties) onderhouden. Er worden minder gevaarlijke situaties aanpakt.	Gevaarlijke situaties blijven langer gevaarlijk.	Deze bezuiniging is gehaald.	We zetten meer in op gedragsverandering, dan op veranderingen in de infrastructuur. Hierdoor kon het budget met €5.000 naar beneden worden bijgesteld.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
16	2	Aframen budget verkeersbebording € 2.500	Aframen ruimte binnen budget	De laatste jaren zien we het aantal verkeersborden afnemen terwijl de onderhoudstoestand van de borden goed is. Het budget kan dus structureel naar beneden.	N.v.t.	Deze bezuiniging is gehaald.	Geen problemen in 2015.
17	3	Heroverweging deelname GR Meerschap Paterswolde € 35.000	Transformatie/ efficiency	(Laten) uitvoeren van de taken van het Meerschap (voornamelijk beheer en onderhoud) zonder tussenkomst van een GR. Voor het uitdragen van het gebied zijn wel middelen nodig. Deze kosten worden geraamd op € 10.000.	N.v.t.	De ombuiging kan niet worden gerealiseerd. De drie deelnemende gemeenten zitten niet op één lijn wat betreft de bezuiniging.	We zullen moeten overwegen om deze ombuiging te laten vervallen.
18	3	Stopzetten bijdrage aan Alescon € 160.000	Differentiatie	De gemeentelijke bijdrage aan Alescon kan met ingang van 2017 worden stopgezet. In de kadernota Participatiewet is afgesproken en besloten dat de begroting van Alescon binnen de beschikbare rijksmiddelen dient te worden opgesteld. De werkzaamheden van Alescon dienen binnen deze begroting te worden uitgevoerd.	Er kunnen door Alescon mogelijk minder mensen worden begeleid. De inzet van de gemeente en Alescon is erop gericht om op basis van efficiency dit zoveel mogelijk te beperken.	Door de transformatie naar een nieuwe uitvoeringsdienst voor het uitvoeren van de Participatiewet kan deze ombuiging voor een deel worden gerealiseerd. Het plan te komen tot de nieuwe uitvoeringsdienst is nog niet afgerond. De bezuiniging is daarmee nog niet gehaald.	Minder gecreëerde werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen de Sociale Werkvoorziening. Mensen met een beperking worden meer bij reguliere werkgevers ondergebracht of doen vrijwilligerswerk met behoud van uitkering.
19	4	Stopzetten subsidie schoolbegeleiding € 50.000	Beperken taken gemeente	Met de invoering van passend onderwijs en de transitie jeugdzorg, is het niet nodig om nog een aparte subsidie te verstrekken voor onderwijsgebonden zorg. Het onderwijs is binnen passend onderwijs verantwoordelijk voor onderwijsgebonden zorg en gemeenten voor overige zorg. Scholen zijn dus per 1 augustus 2014 verantwoordelijk voor de begeleiding, ontwikkeling en ondersteuning van alle leerlingen in hun samenwerkingsverband op het gebied van onderwijszorg. Het rijk stelt de samenwerkingsverbanden hiervoor middelen ter beschikking.	N.v.t.	Conform de 'inhoud van de maatregel'. Het aanbieden van onderwijsgebonden zorg is geen taak meer voor de gemeente. Hiermee kon het budget vervallen en is de ombuiging gerealiseerd.	De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor het aanbieden van dit type zorg. Er is bij de gemeente niet bekend of dit ook daadwerkelijk door de scholen wordt aangeboden.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
20	5	Minder oppervlakte nieuwe mfa's € 205.000	Beperken inzet middelen	- 1 sporthal en 2 gymzalen in plaats van 2 sporthallen en 1 gymzaal - renovatie gymzaal Tynaarlo i.p.v. nieuwbouw	Minder vrijheden voor sporters om te sporten waar ze willen	In het thema accommodatiebeleid dat op 8 december 2015 door de raad is vastgesteld is het programma voor het accommodatiebeleid in de kernen Eelde, Vries en Tynaarlo opgenomen en de planvorming voor Zuidlaren start in 2016. In het totale programma en de doorrekening van de hieraan verbonden kosten is rekening gehouden met deze taakstelling.	Het accommodatiebeleid dat op 8 december 2015 door de raad is vastgesteld, bestaat uit scholenbouw (regie bij de schoolbesturen) en de nieuwbouw van sportaccommodaties. Er is overeenstemming met alle schoolbesturen. De gebruikers van de sportaccommodaties hebben aangegeven zich te kunnen vinden in de voorgestelde sportaccommodaties zoals opgenomen in het thema. In Eelde komt een nieuwe dubbele sporthal, in Tynaarlo wordt een nieuwe gymzaal gebouwd en de sporthal in Vries wordt geschikt gemaakt voor scholen.
21	5	Stoppen subsidie jeugdsozen € 100.000	Transformatie taken gemeente	Het op een andere wijze inrichten van het jongerenwerk waarbij een kanteling wordt gerealiseerd van accommodatiegericht jongerenwerk naar vindplaatsgericht – outreachend jongerenwerk. Inzet van jongerenwerk afstemmen op de visie en doelen vanuit de transformatie van de jeugdzorg en jongerenwerkers vanuit sociale teams laten werken.	Negatief: geen structureel aanbod meer van recreatieve voorzieningen en ontmoetings-activiteiten; mogelijk toename overlast en zuipketen Positief: kansen en mogelijkheden voor dorpen en jongeren; meer verbondenheid tussen dorpsbelangen-organisaties	Door de gemeente is aan Stichting Trias gemeld dat er vanaf 2017 geen geld meer is voor de jeugdsozen. De transformatie van het jongerenwerk wordt door Trias uitgewerkt.	Pas na de transformatie kunnen we duidelijk in beeld brengen wat de maatschappelijke effecten zijn.
22	5	Afstoten c.q. afbouwen (exploitatie) subsidies en meer werken met aanjaagsubsidies € 74.000	Transformeren	Subsidiebeleid herijken	Aantal activiteiten zal stoppen, nadelig voor sociale samenhang en leefbaarheid Positief: maatschappelijke tegenprestatie vragen voor een subsidie en aanjaagsubsidie leidt tot nieuwe activiteiten.	Het beleid is aangepast. Ingezet wordt op het subsidiëren van activiteiten in plaats van op de exploitatie van organisaties. Hiermee is de ombuiging volledig gerealiseerd	Een voorbeeld van het nieuwe beleid is de afbouw van de subsidie aan museum de Buitenplaats in Eelde in 2018. Dit heeft bij het museum geleid tot nieuwe creativiteit en het aanboren van nieuwe financiële middelen.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
23	5	Stoppen bijdrage stichting Tynaarlo – West Timor. € 30.000	Beperken taken gemeente	De gemeente stelt vanaf 2009 jaarlijks € 30.000 beschikbaar voor de millenniumcampagne waterputten en sanitaire voorzieningen. Inmiddels zijn er zes waterputten en sanitaire voorzieningen gerealiseerd. Er is ook één waterkiosk gereed. De stichting genereert zelf inkomsten met onder meer de verkoop van water. De verwachting is dat de stichting zichzelf kan bedruipen over een paar jaar, wanneer er nog één waterkiosk gerealiseerd wordt.	N.v.t.	Afspraken met de stichting.	Nog één waterkiosk gerealiseerd. De stichting zorgt zelf voor inkomsten anders dan de subsidie van de gemeente. Hiermee blijft het effect op de maatschappij beperkt.
24	5	Transformeren van de huidige bibliotheken in plug-in bibliotheken in de drie kernen. € 280.000	Functie voor stenen	Een plug-in bibliotheek is een flexibele, onbemande bibliotheekvoorziening die buiten de muren van een bibliotheek staat, bv. in een supermarkt. Deze plug-in bibliotheek is modulair opgebouwd en kan worden aangepast aan de wensen van de bibliotheek. De bibliotheken in de drie kernen worden omgevormd tot ene plug-in bibliotheek. De kosten van een plug-in bibliotheek zijn laag, omdat deze onbemand zijn. Kosten voor huisvesting dalen aanzienlijk.	Al jarenlang is sprake van afname van aantallen leden bibliotheken. Er worden minder boeken gelezen als gevolg van: digitale boek; vaker worden boeken gekocht; andere vormen van vrije tijdsbesteding (internet). Dat neemt niet weg dat ook de komende jaren nog steeds een rol is weggelegd voor het bibliotheekwerk. De bibliotheek heeft een functie, ook in zijn fysieke verschijningsvorm, maar het moet en kan wel anders en goedkoper.	De bibliotheken werken aan een plan voor het halen van de volledige taakstelling. Dit plan wordt in april 2016 gepresenteerd aan de gemeenteraad. Formeel gezien is de subsidierelatie afgebouwd. Het hiertegen ingediende bezwaarschrift is ingetrokken.	Burgers zullen het met een kleinere fysieke bibliotheek vestiging moeten doen dan ze nu gewend zijn. Daar staat tegenover dat de vestigingen in de drie kernen wel overeind blijven, in plaats van sluiting van de vestiging in Vries.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
25	5	Afbouw budget sportstimulering € 50.000	Beperken taken gemeente	Afbouwen van sportstimulering over de gehele breedte van sportstimulering. Voorgesteld wordt een bezuiniging op termijn (2018) van 32% van het budget. Oplossingsrichtingen: - blijvende inzet op cofinanciering - intensivering cofinanciering - aanpassen uitvoeringsregeling sport - minder subsidies verstrekken - afschaffen 3-jarlijks vrijwilligersfestival	Afhankelijk van het onderdeel waarop bezuinigd wordt, zijn maatschappelijke effecten aan de orde. Overall kan gesteld worden dat er minder deelname aan sport wordt verwacht omdat dit duurder wordt. Minder sporten heeft gevolgen voor onder andere de gezondheid van inwoners.	Er is € 42.000 gerealiseerd door het afbouwen van de subsidie aan de zwemclubs en subsidies aan verenigingen. Verder zijn de bijdragen sportprijsuitreiking, uitvoering visiedocument sport en bewegen in het sociale domein afgebouwd. Rekening gehouden is met een bezuiniging van €8.000 op detachering zwembadpersoneel. Deze is niet langer haalbaar door de privatisering van de zwembaden. Echter, doordat op andere sportombuigingen meer wordt gerealiseerd dan was voorzien, zijn de ombuigingen op sport totaal gerealiseerd.	Het afbouwen van subsidies aan verenigingen en zwemclubs heeft gevolgen voor de inkomsten van deze verenigingen. Om de begroting rond te krijgen zullen de verenigingen alternatieve inkomsten moeten realiseren. Voor zwemclubs speelt dit vanaf 2016.
26	5	Hervormen kunst- en cultuureducatie € 220.000	Transformatie	Hervormen van kunst- en cultuureducatie door de samenwerking met het ICO te beëindigen. Hierdoor is er geen cultuureducatie meer op scholen. Daarom zal gekeken moeten worden naar alternatieven. Muziekverenigingen, kunstenaars en aanbieders uit het culturele veld zullen een aanbod moeten ontwikkelen wat scholen kunnen afnemen.	Cultuuronderwijs is belangrijk omdat kinderen hierdoor op de basisschool in aanraking komen met verschillende kunstdisciplines. Hierdoor ontwikkelen kinderen talenten en leren ze creaties te denken. Totaal stoppen met kunst- en cultuureducatie heeft tot gevolg dat deze talenten mogelijk niet worden aangeboden.	Na 2018 is de subsidierelatie met het ICO volledig afgebouwd. Hier is het ICO van op de hoogte en mee akkoord. Het afbouwen van de subsidierelatie levert een structurele besparing op van €220.000. De ombuiging is gerealiseerd.	De gedachte is het aanbieden van cultuureducatie bij het ICO nieuwe stijl onder te brengen voor maximaal €100.000. Het ICO werkt hiervoor samen met partijen uit de gemeente Tynaarlo. Lokale initiatieven (scholen c.q. cultureel aanbod) komen moeizaam van de grond, mede omdat de scholen de noodzaak nog niet voelen.
27	5	Verhogen tarieven binnensport € 50.000	Verhogen inkomsten	Binnensporttarieven verhogen naar het landelijk gemiddeld niveau (€ 32 per uur sporthal; € 12 per uur gymzaal). Dit is een extra verhoging bovenop de trendmatige huurverhoging van 2% per jaar.	De huidige tarieven zijn voor Drentse begrippen al hoog. Een verdere verhoging kan leiden tot afname van het gebruik van de sportaccommodaties. Weerstand vanuit sportverenigingen.	De verhoging van zaalsporttarieven in het seizoen 2015/2016 zijn doorgevoerd; die voor 2016/2017 en 2017/2018 zijn aangekondigd, maar nog niet vastgesteld. Als de tarieven daadwerkelijk worden doorgevoerd wordt de ombuiging gerealiseerd.	De tariefsverhoging heeft tot veel protest geleid. Door de verenigingen is aangegeven dat ze minder uren bij de gemeente willen afnemen. In de praktijk is tot nu toe gebleken dat huurders zich niet hebben laten afschrikken door de tariefverhogingen. Huurders/ sportverenigingen hebben eerder meer dan minder uren afgenomen.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
28	5	Gelijkstellen tarief binnensport-accommodatie Zernike € 10.000	Verhogen inkomsten	Tarieven die de gemeente en het Zernike elkaar in rekening brengen voor het huren van binnensportaccommodaties gelijk stellen. Het Zernike college betaalt op dit moment een gesubsidieerd tarief voor de huur van gemeentelijke accommodaties, maar brengt een extern tarief bij de gemeente in rekening voor gebruik van hun gymzaal Julianalaan.	N.v.t.	De tarieven zijn verhoogd. Voor professionele instellingen wordt een tarief van 200% gehanteerd in plaats van het eerdere tarief van 100%. De extra huurverhoging is tevens voor de semi-commerciële partijen als kinderopvang, dansschool en terra college ingevoerd.	Het Zernike betaalt nu een huur die gelijk is aan de huur die een externe partij betaalt als deze een accommodatie huurt van de gemeente.
29	5	Verpachten kantine De Zwet aan commerciële partij en aanbesteden schoonmaak € 25.000	Verhogen inkomsten	Door het verpachten van de kantine van sporthal De Zwet kunnen hogere huurinkomsten worden gegenereerd. Het aanbesteden van de schoonmaak leidt tot lagere beheer- en exploitatiekosten.	N.v.t.	Het verpachten van de kantine van De Zwet is uitgesteld, vanwege een bredere discussie over het beheer van de sporthallen in de gemeente. De ombuiging is nog niet gerealiseerd. Het voornemen was deze in 2017 gerealiseerd te hebben.	Nog geen maatschappelijk effect. Als duidelijk is hoe de sporthallen beheerd gaan worden, kunnen de effecten in beeld worden gebracht.
30	5	Gebruik van kleedkamers (buitensport) belasten met huur € 28.750	Verhogen inkomsten	Huur in rekening brengen bij sportclubs wanneer gebruik wordt gemaakt van gemeentelijke kleedkamers. Dat doet de gemeente op dit moment niet.	Contributie-verhogingen bij sportverenigingen. Zal leiden tot meer zelfredzaamheid.	De gesprekken met de clubs zijn gevoerd of gaande. Door de gemaakte afspraken met de verenigingen is een groot deel van de ombuiging gerealiseerd. Bijvoorbeeld door de privatisering van het onderhoud van de gravellbanen in Zuidlaren. De club kan het beter en goedkoper dan de gemeente. In Zuidlaren is aangegeven dat geen gebruik wordt gemaakt van de buitenkleedkamers.	SV Yde voetbal en ZFC voetbal hebben gevraagd om de ingangsdatum te verschuiven naar 1 juni 2016.
31	5	Transformeren van peuterspeelzaalwerk naar peuteropvang € 53.000	-	Wanneer peuterspeelzaalwerk wordt omgevormd tot peuteropvang kunnen ouders via de belastingdienst kinderopvangtoeslag krijgen. De gemeente dient alleen ouders uit het doelgroepenbeleid financieel te helpen; ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag (niet verplicht), VVE kinderen en SMI (sociaal medische indicatie) kinderen.	Kan tot gevolg hebben dat er minder kinderen naar de voorschoolse opvang gaan, minder signalering, meer kans op taalachterstand.	Er is nog geen plan voor het realiseren van deze ombuiging. In het voorjaar van 2016 wordt een wetsvoorstel tav de harmonisatie van peuterspeelzalen en de kinderopvang verwacht. Uitgangspunt lijkt dat ouders het peuterspeelzaalwerk zelf moeten betalen (en hiervoor een subsidie ontvangen van het Rijk).	Nog niet duidelijk.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
32	5	Halvering budget t.b.v. nieuwe investeringen in speelterreinen €20.000	Beperken inzet gemeentelijke middelen	Minder nieuwe speelplekken inrichten, eventueel deel saneren. Het inrichten van speelplekken gebeurt vaak op initiatief van de buurt.	Afname van het aantal openbare speelvoorzieningen in de gemeente. Buurten gaan zelf actief een bijdrage leveren aan speelvoorzieningen.	Deze ombuiging is gerealiseerd.	Geen problemen opgeleverd.
33	6	Personeel partners onderbrengen bij sociale teams/CJG € 40.000	Transformatie	Het onderbrengen van de formatie van de partners bij de sociale teams en CJG. In het kader van de transitie worden de sociale teams ingericht en vindt doorontwikkeling van het CJG plaats. Voor medewerkers van de partners betekent dit een doorontwikkeling van hun functie. Medewerkers zullen niet meer operationeel zijn vanuit hun eigen organisatie, maar vanuit de sociale teams. Hierdoor kan worden bezuinigd op de overheadkosten van deze organisatie at (huisvesting, directie e.d.).	- Door afname van formatie mogelijk geen flexibiliteit binnen de organisaties om taken buiten de sociale teams/CJG uit te kunnen voeren. - Mogelijkheid voor lokale sturing vanuit sociaal team en/of CJG - Ontschotten van taken en werkzaamheden	In de begroting 2015 was aangegeven dat er sprake was van een overrealisatie op de taakstellingen op cluster 5 en 6 van totaal € 49.492. Hiervan is, conform de begroting 2015, € 14.000 ingezet voor de realisatie van het restant van de taakstelling op het Veerhuis. Het restant van € 35.492 wordt ingezet voor de realisatie van de ombuigingen op cluster 6. Per 1-1-2016 is er nog sprake van een te realiseren bedrag van afgerond € 4.500.	N.v.t.
34	6	Omvormen minima- en meedoenbeleid € 50.000	Transformatie	Het minima- en meedoenbeleid kan, door de participatiewet, worden omgevormd. Een vergoeding voor internet is bijvoorbeeld niet meer nodig omdat gezinnen hier zelf over beschikken. De meerkosten die chronisch zieken hebben, kunnen via een collectief af te sluiten zorgverzekering worden vergoed. De gemeenteraad ontvangt hierover separaat een voorstel in het najaar. Bijzondere bijstand blijft daar een vangnet.	N.v.t	De langdurigheidstoelage is vervangen door de individuele inkomensvoorziening. Hiervoor is een andere dekking beschikbaar, waardoor de ombuiging gerealiseerd is. De Regeling Chronisch zieken is ingetrokken en minima komen niet langer in aanmerking voor een vergoeding voor internet. De voorgenomen ombuiging is volledig gerealiseerd. Met andere woorden: we hebben dezelfde taak op een andere wijze gefinancierd.	Er is geen sprake van een taakvermindering, omdat deze ombuiging is gerealiseerd met andere wijze van financiering.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
35	6	Afschaffen maatschappelijke stages en vergoeding voor boodschappendienst € 20.000	Beperken taken gemeente	Maatschappelijke stages zijn geen wettelijke verplichting meer. De gemeente is derhalve niet meer verplicht deze aan te bieden. Daarnaast kan de gemeentelijke bijdrage voor de boodschappendienst worden geschrapt. Dit is mogelijk omdat de markt dit zelf heeft opgepakt. Financiële ondersteuning door de gemeente is niet meer nodig.	Maatschappelijke stages maken jongeren bewust van de wereld om zich heen en bekend met vrijwilligerswerk. Dit gebeurt in veel mindere mate wanneer de maatschappelijke stages worden afgeschaft.	Geen wettelijke taak meer. De ombuiging is volledig gerealiseerd.	Er wordt nog onderzocht of er een vervangende boodschappen regeling moet worden aangeboden. Een eerste analyse heeft opgeleverd dat er voldoende aanbod beschikbaar is en dat de gemeente geen eigen aanbod hoeft te ontwikkelen.
36	6	Collectieve zorgverzekering voor chronisch zieken / bijzondere bijstand € 50.000	Transformatie	Er zal minder een beroep gedaan hoeven te worden op de bijzondere bijstand, omdat meerkosten voor chronisch zieken gedekt gaan worden vanuit een aangepaste collectieve zorgverzekering i.v.m. een nieuwe regeling meerkosten.	N.v.t.	De ombuiging is voor € 14.000 gerealiseerd.	Het betreft open einde regeling. Wanneer mensen hun ziektekosten niet zelf kunnen dragen of afdekken via een verzekering, komen ze in aanmerking voor bijzondere bijstand. Het is hierdoor lastig deze ombuiging te realiseren.
37	6	WMO PM	-	-	Aan deze ombuiging is geen invulling gegeven.		
38	7	Aframen budget duurzame leefomgeving met 10% € 6.000	Beperken taken gemeente	Aframen van het budget duurzame leefomgeving. Dit betekent dat minder activiteiten kunnen worden ontplooid en minder activiteiten door middel van een subsidie kunnen worden ondersteund.	Minder activiteiten worden ondersteund.	Deze ombuiging is gerealiseerd.	Geen problemen in 2015.
39	7	Aframen van budget milieubeheer algemeen 3.500	Aframen van ruimte binnen bestaand budget	Vanuit dit budget worden kosten voor het inwinnen van advies bij een deskundig bureau gedekt. In voorgaande jaren is een deel van het budget niet ingezet.	N.v.t.		

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
40	7	BOR niveau groenonderhoud verlagen € 73.000	Verlagen niveau	Het uitgangspunt in het groenonderhoud is de BOR systematiek, waarbij er door de raad / college gekozen is voor het scenario basis (6) en soms hoog en soms een laag niveau. Een kans om deze bezuiniging te bewerkstelligen ligt in een verder samenwerking met Alescon en de aansturing van Alescon over te nemen. De eerst resultaten met de proef in Zuidlaren geeft een beeld van dat er geld te verdienen valt. Verder wordt het gazononderhoud onder de loep genomen en gaan we actief bezig met de verkoop van overhoeken. Dit gaat per gebied gebeuren in nauwe samenwerking met team grondzaken.	BOR niveau wordt verlaagd. Het groen binnen de gemeente krijgt een andere uitstraling. Deze wordt mogelijk niet door iedereen gewaardeerd.	De ombuiging is volledig gerealiseerd. Nader onderzoek in het kader van "Beheer en onderhoud openbare ruimte" heeft aangetoond dat de ombuiging teruggedraaid moest worden.	In 2015 heeft dit niet tot problemen geleid. Sinds de besluitvorming van december 2015 is het budget op het oude niveau.
41	7	Wijzigen financiering onderhoud waterburcht Eelde € 13.000	Transformatie	De waterburcht is een historisch monument. Deze heeft specifiek onderhoud nodig i.v.m. de gesteldheid van het terrein (begrazing en handmatig onderhoud). Voor deze kosten wordt geprobeerd subsidies binnen te halen. Als dit niet lukt, dient het onderhoudsniveau van de waterburcht naar beneden te worden bijgesteld.	Kans op klachten als het onderhoudsniveau naar beneden wordt bijgesteld.	In 2015 is deze ombuiging niet gerealiseerd. De Brim subsidie wordt in 2016 e.v. binnengehaald.	Er vindt geen wijziging in onderhoud(sniveau) plaats.
42	8	Schrappen budget vitaal platteland € 150.000	Beperken taken van de gemeente	Voor vitaal platteland is in de begroting structureel een bedrag van € 150.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt afgebouwd. In de toekomst richt de gemeente zich op het initiëren of ondersteunen van innovatieve projecten door inzet van ambtelijke capaciteit en/of incidentele projectfinanciering.	Spanning op de doelstelling van behoud van de kwaliteit van het huidige landschap en de inzet voor het nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa.	Structureel budget is omgezet in een krediet van €200.000. Hiermee is de ombuiging gerealiseerd. Het krediet is voor € 100.000 (de helft) toegezegd voor de aanleg van voorzieningen in het project Tusschenwater.	Minder geld beschikbaar. Zo stelt de Provincie Drenthe geld beschikbaar voor vitaal platteland, maar dit betreft cofinanciering. Als we zelf geen middelen beschikbaar hebben voor 'Vitaal Platteland' kunnen we het budget van de provincie niet aanwenden.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
43	8	Aframen budgetten ruimtelijke ordening € 50.000	Beperken taken gemeente	Er wordt een bezuiniging gerealiseerd doordat op een aantal posten, om te komen tot een planologisch kader, kan worden bespaard doordat meer voorwerk door marktpartijen zelf wordt verricht.	N.v.t.	De ombuiging is gerealiseerd.	Voor het afdoen van planschades is te weinig geld beschikbaar. Het betreft een open einde regeling. Voor het overige een beperkt maatschappelijk effect, omdat initiatiefnemers weten dat ze een gedegen en onderbouwd plan bij de gemeente moeten aanleveren voor het wijzigen van bestemmingen. Wel zijn we als gemeente er scherper in geworden kosten bij de initiatiefnemer te laten en deze niet als gemeente te dragen.
44	8	Wijzigen afschrijvings-systeematiek, besparing energiekosten € 130.000	Financieel technisch	Binnenkort wordt een nieuw driejarig contract voor energieinkoop gesloten. Verwacht wordt dat hierbij een voordeel kan worden behaald. Volgens het huidige beleid wordt op vastgoed afgeschreven tot een boekwaarde van nul. Gebouwen behouden echter altijd wel een restwaarde, waardoor aanpassing van dit beleid te rechtvaardigen is. Door af te schrijven naar een restwaarde worden de afschrijvingslasten structureel lager.	N.v.t.	In 2015 hebben we een nieuw contract voor de inkoop van energie afgesloten met gunstige tarieven. Dit heeft een besparing van € 20.000 opgeleverd. Op 10 november 2015 heeft de raad de nota activeren, waarden en afschrijven vastgesteld. Gebouwen worden afgeschreven tot een restwaarde, waardoor de kapitaallasten lager zijn en het restant van de ombuiging is gerealiseerd.	n.v.t.
45	9	Verwijderen buffer algemene uitkering uit begroting € 200.000	Financieel technisch	In de perspectievennota 2012 is met ingang van 2013 een structureel bedrag van € 200.000 opgenomen voor onder andere het opvangen van schommelingen in de algemene uitkering en de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds. De gevolgen voor de algemene uitkering zijn verwerkt in de begrotingscijfers. Verder worden aanpassingen van de algemene uitkering verwerkt in de voor- en/of najaarsbrief. Aanhouden van een buffer is niet logisch als er sprake is van een groot structureel tekort.	N.v.t.	De ombuiging is gerealiseerd door de buffer in te zetten ter dekking van het begrotingstekort.	n.v.t.

Bijlage 1b bij de brief d.d. 12 april 2016
Verbinding tussen jaarrekening 2015 en voorjaarsbrief/perspectievennota 2016

Nr	Cluster	Maatregel + beoogde ombuiging in 2019	Categorie	Inhoud maatregel	Voorzien maatschappelijk effect	Hoe hebben we de ombuiging gerealiseerd	Werkelijk maatschappelijk effect
46	9	Aanpassen beleid ten aanzien van rentetoerekening aan reserves € 260.000	Financieel technisch	Op basis van het huidige beleid wordt de berekende rente over de bestemmingsreserves en voorzieningen toegevoegd aan de argi. Deze toevoeging aan de argi betekent een last voor de algemene dienst. Voorgesteld wordt dit beleid zodanig aan te passen dat de berekende rente over de bestemmingsreserves en voorzieningen in de begroting van de algemene dienst blijft.	Er kunnen minder nieuwe initiatieven worden ontwikkeld.	Op 11 november 2014 heeft de raad de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Een van de hierin opgenomen beleidswijzigingen betrof de rentetoerekening aan de Argi. De berekende rente over de bestemmingsreserves en voorzieningen wordt niet langer toegevoegd aan de Argi, waardoor deze ombuiging is gerealiseerd.	De huidige doorrekening van de Argi geeft nog geen aanleiding om te kunnen concluderen dat er minder initiatieven zijn ontwikkeld of minder incidenteel nieuw beleid is uitgevoerd. Zoals al opgenomen in de begroting 2016 willen we in 2017 ons beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen evalueren. Hierbij komt ook de rentetoerekening aan reserves aan bod.
47	9	Aanpassen prijsindex naar index cpb € 210.000	Financieel technisch	Op basis van de kaders zoals deze in de perspectievennota 2013 zijn vastgesteld wordt een prijsindex van 1,5% gehanteerd voor de jaren 2015 t/m 2017. In de meircirculaire gaat het rijk uit van 1,25% voor 2015, 0,75% voor 2016, 0,50% voor 2017 en 0,50% voor 2018. De meerjarenraming 2015 – 2018 wordt opgesteld met de percentages zoals deze door het rijk worden gehanteerd.	N.v.t.	Bij het opstellen van de begroting gaan we uit van de prijsindex die door het rijk in de meest recente circulaire is gepresenteerd. Bij het opstellen van de meerjarenraming 2015 – 2018 is deze ombuiging gerealiseerd.	n.v.t.